

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 17Csp/159/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117217751
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Majeriková
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2019:5117217751.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina sudkyňou JUDr. Annou Majerikovou v spore žalobcu: Q. B. I., rod. P., nar. X.X.XXXX, bytom E. XXX/XX, K., zastúpená splnomocneným zástupcom Ladislav I., nar. XX.X.XXXX, bytom K., I. nad Z. XXX, proti žalovanému: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bajkalská 30, Bratislava, IČO: 31 335 004, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a neplatnosti právneho úkonu, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu žalobkyne v celom rozsahu **z a m i e t a** .

II. Súd **z r u š u j e** neodkladné opatrenie nariadené po začatí konania vo veci samej pod sp. zn. 17Csp/159/2017-61 zo dňa 7.8.2017 s účinnosťou po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

III. Žalovanému proti žalobkyňi právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobu doručenu súdu 7.6.2017 domáhala voči žalovanému určenia, že žalovaným použitá okamžitá splatnosť záväzkov - neprimerane vysoká sankcia spojená s neplnením záväzkov je neprijateľná zmluvná podmienka podľa § 53 ods. 4 písm. k) a o určenie, že právne úkony záložného veriteľa - žalovaného smerujúceho k realizácii výkonu záložného práva zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaných na LV č. XXXX kat. úz. M., sú neplatné.

2. Podanie žaloby žalobkyňa odôvodnila tým, že po jej synovi zdedila nehnuteľnosti evidované na liste vlastníctva č. XXXX pre kat. úz. M. (osvedčenie o dedičstve č. 15D 897/2009, Dnot 60/2010). Na týchto nehnuteľnostiach je zriadené záložné právo v prospech žalovaného veriteľa, a to z dôvodu zabezpečenia úverov poskytnutých právnomu predchodcovi žalobkyne. Ku dňu smrti poručiťa bol zostatok dlhu vo výške 56.577,38 eur, pričom žalobkyňa prevzala konto stavebného sporenia a zaviazala sa úver splácať sumou 419,74 eur mesačne. Žalovaný ako záložný veriteľ listom zo dňa 7.6.2016 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a žalobkyňa toto vyhlásenie považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s neplnením jeho záväzku a tiež žalobkyňa kroky žalovaného považuje za rozporné s ust. § 53 ods. 4 písm. i). Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve, podľa § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukládajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorými sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana a § 53 ods. 4 písm. o) za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom,

že jeho plnenie je v súlade so zmluvou alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi a podľa § 53 ods. 7 zabezpečenie splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy prostredníctvom zabezpečovacieho prevodu práva je pri spotrebiteľskej zmluve neprípustné. Zároveň s týmto podaním žiadala i neodkladné opatrenia z dôvodu, že reálna hrozba, že žalobca príde o strechu nad hlavou a poskytol ochranu jej ohrozeným ústavným právam a zakáže neprimeraný výkon práva žalovaného.

3. Okresný súd Žilina uznesením 17Csp/159/2017 zo dňa 7.8.2017 v konaní o neplatnosť právnych úkonov uložil žalovanému povinnosť zdržať sa úkonov smerujúcich k uskutočňovaniu dobrovoľnej dražby nehnuteľností vo vlastníctve žalobcu zapísaných na LV č. XXXX . pre kat. M., a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Rozhodnutie v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co 283/2017-104 zo dňa 19.12.2017 nadobudlo právoplatnosť dňa 8.1.2018.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení doručeným súdu 20.12.2017 uviedol, že bola uzavretá zmluva o úvere s nebohým synom žalobkyne a pohľadávka vzniknutá z predmetného úveru bola zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti evidovanej na LV č. XXXX kat. úz. M.. Dedičom po nebohom dlžníkovi sa stala žalobkyňa, ktorá pokračovala v splácaní úveru. Dlžník zomrel dňa 21.9.2008 a dedičské konanie bolo právoplatne skončené osvedčením o dedičstva 15D 897/2009 zo dňa 30.8.2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 30.8.2010. Podaním zo dňa 4.11.2009 žalobkyňa požiadala o odklad splátok z dôvodu úmrtia dlžníka a žalovaný tejto žiadosti vyhovel a povolil odklad splátok do 31.3.2010. Dňa 24.11.2010 žalovaný vyzval žalobkyňu s upozornením, že v prípade, ak nebudú dlžné splátky zaplatené do 20.12.2010, bude nútený od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov s tým, že ak tieto nebudú vrátené, bude nútený pristúpiť k výkonu záložného práva. Aj napriek uvedenému žalovaný nepristúpil k odstúpeniu od zmluvy, ale omeškanosť na konte úveru vyrovnal z finančných prostriedkov z konta sporenia s tým, že na konte sporenia pristúpil k reštrukturalizácii a uvedené oznámil žalobkyňi listom zo dňa 1.7.2011. Napriek uvedenému žalobkyňa úver nezačala riadne a včas splácať a listom zo dňa 25.1.2012 odstúpil žalovaný od zmluvy o úvere a žiadal okamžité vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov a listom zo dňa 15.3.2012 oznámil začatie výkonu záložného práva. Žalovaný listom zo dňa 19.5.2012 upustil od výkonu záložného práva a listom zo dňa 31.5.2012 odvolal odstúpenie od zmluvy (omeškanosť na konte úveru a konte sporenia bol vyrovnaný) a úverové podmienky obnovil. Žiadosťou zo dňa 29.10.2013 žalobkyňa požiadala o prevod práv a povinností zo zmluvy o stavebnom sporení a uvedený prevod sa uskutočnil k 19.11.2013. Žalobkyňa rovnako nový úver od začiatku nespĺcala riadne a včas, hneď prvé splátky za mesiac november a december 2013 a január 2014 zaplatila oneskorene, a to vo februári 2014. Žalovaný listom zo dňa 28.4.2016 žalobkyňu upozornil, že musel opakovane odúčtovať peňažné prostriedky v prospech ďalšieho exekučného konania a upozornil žalobkyňu na to, že v prípade, ak nezabezpečí vyplatenie exekúcií, ktoré spôsobujú, že žalovaný musí v zmysle zákona blokovat' konto sporenia, ktoré je podmienkou pre medziúver a hlavne podmienkou na to, aby mohol byť poskytnutý stavebný úver v zmysle zákona o stavebnom sporení, a ak rovnako nezabezpečí zaplatenie omeškaných splátok, bude nútený pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Žalovaný pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, a to v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a v danom prípade žalovaný v zmysle zákona vyhlásil mimoriadnu splatnosť a požaduje okamžité vrátenie dlžnej sumy s úrokmi, pričom samotný úrok z omeškania je vo výške 5 %, čo je v súlade s platnými právnymi predpismi a dokonca aj s tými, ktoré upravujú ochranu spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedené tvrdenie o neprijateľnosti zmluvnej podmienky týkajúcej sa vyhlásenia mimoriadnej splatnosti žalovaný považuje za irelevantné. Po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalobkyňa peňažné prostriedky nevrátila, a preto žalovaný žalobkyňi oznámil začatie výkonu záložného práva listom zo dňa 30.6.2016. Žalobkyňa listom zo dňa 25.7.2016 požiadala o obnovu úverových podmienok a listom zo dňa 2.8.2016 bola vyrozumená, že k uvedenému žalovaný pristúpi jedine v prípade, keď budú vyriešené exekúcie, ktoré blokujú konto sporenia a doplatí sa omeškanosť. Žalobkyňa podmienky nespĺnila a opakovane listom zo dňa 18.10.2016, dňa 19.11.2016 a 30.11.2016 žiadala o obnovu úverových podmienok, pričom situácia ostala rovnaká, exekúcie boli naďalej a vzhľadom na uvedené úverové podmienky nebolo možné obnoviť. Žalobkyňa vo svojej žalobe uvádzala, že predmetný úver naďalej spláca a splácať chce, no, žalovaný posledný vklad eviduje zo dňa 23.3.2017. Žalovaný len v dôsledku porušenia zmluvných podmienok omeškanosti so splátkami uplatnil svoje právo v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru vzhľadom k tomu, že peňažné prostriedky vrátené neboli, žalovaný pristúpil k výkonu záložného práva v zmysle platných právnych predpisov.

5. Na pojednávanie dňa 9.1.2019 sa žalovaný neustanovil, svoju neprítomnosť ospravedlnil z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti a súhlasil s rozhodnutím vo veci v jeho neprítomnosti a zotrval na svojich doterajších vyjadreniach a má zato, že žalobkyňa žiadnym spôsobom svoje tvrdenia neosvedčila a nie je tu dôvod na to, aby súd podanej žalobe vyhovel a žiadal, aby súd žalobu zamietol.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom splnomocneného zástupcu žalobkyne, oboznámením sa s listinnými dôkazmi produkovanými stranami sporu a dospel k nasledovným skutkovým zisteniam.

7. Žalobkyňa zotrvala na podanej žalobe a mala záujem sa so žalovaným dohodnúť, aby sa ukončil celý úverový vzťah. Zotrval na skutkových dôvodoch tak, ako sú uvedené v písomnom podaní.

8. Zo zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere uzavretej dňa 4.9.2008 medzi žalovaným a stavebným sporiteľom ako dlžníkom M. I., nar. XX.XX.XXXX (č.l. 27) vyplýva, že predmetom tejto zmluvy je poskytnutie mimoriadneho medziúveru pod č. 2817404703 vo výške 59.749,05 eur a účelom tohto mimoriadneho medziúveru, ako aj stavebného úveru je nadobudnutie vlastníctva bytu rodinného domu, výstavba, prístavba, nadstavba, modernizácia, nadobudnutie vlastníctva stavebného pozemku, prestavba nebytových priestorov tak, ako v bode 2. zmluvy účel je uvedený. V časti 6. bod 3 sú stanovené podmienky omeškania splácania, kedy v prípade omeškania dlžníka s viac ako dvoma splátkami alebo jednou splátkou po dobu dlhšiu ako tri mesiace je veriteľ oprávnený požadovať zaplatenie celého zostatku dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti. V časti 7 bod 2 písm. c) je stanovené, že ak začne súdny výkon rozhodnutia, exekučné konanie, konkurzné konanie alebo dražba na akýkoľvek majetok, veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru, sú dôvodmi na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru.

9. Na základe žiadosti o spojenie alebo prevod práv a povinností zo zmluvy o stavebnom sporení zo dňa 29.10.2013 (č.l. 122) žalobkyňa požiadala o prevod práv a povinností zo zmluvy o stavebnom sporení uzavretej pod č. 2817404201 a listom zo dňa 25.11.2013 žalovaný oznámil, že vykonal dňa 19.11.2013 prevod nasporených a dlžných finančných prostriedkov na novootvorené účty, a to zo stavebného sporenia 2817404201 na účet stavebného sporenia č. XXXXXXXXXXXX z účtu medziúveru č. XXXXXXXXXXXX na účet medziúveru č. XXXXXXXXXXXX a žiadal, aby splátky vo výške 418,74 eur boli uhrádzané v prospech účtu žalovaného.

10. Listom zo dňa 7.6.2016 žalovaný oznámil vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru k zmluve o stavebnom sporení č. XXXXXXXXXXXX a zmluvy o medziúvere č. XXXXXXXXXXXX a oznámil, že ku dňu 7.6.2016 nastáva mimoriadna splatnosť celého úveru na základe zmluvy o úvere a žiadal dlžnú sumu vrátane príslušenstva, ktorá k 7.6.2016 predstavuje - 66.092,03 eur vrátiť (č.l. 133). Z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru (zmluva o stavebnom sporení) č. XXXXXXXXXXXX a zmluva o medziúvere č. 0066013904 (č.l. 15) vyplýva, že dôvodom pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti bolo, že žalobkyňa opakovane riadne a včas nesplácala úver, pričom bola v omeškaní viac ako tri mesiace a na majetok úverového vzťahu alebo záložcu bola začatá nútená exekúcia.

11. Listom zo dňa 30.6.2016 k zmluve o medziúvere č. XXXXXXXXXXXX (č.l. 134) žalovaný oznámil začatie výkonu záložného práva a žiadosti o obnovenie zmluvných podmienok zo strany žalobkyne, ktoré adresovala žalovanému, nebolo vyhovené a žalovaný oznámil, že žiada splatenie celého úveru. Z oznámenia o dobrovoľnej dražbe PDS č. 003/12-2017 zo dňa 31.5.2017 vyplýva, že žalovaný pristúpil k výkonu záložného práva na zabezpečených nehnuteľnostiach, nakoľko žalobkyňa napriek výzve zabezpečenú pohľadávku neuhradila.

12. Návrhom vo veci samej sa žalobkyňa domáha vydania rozsudku, ktorým súd určí, že žalovaným použitá okamžitá splatnosť záväzkov - neprimerane vysoká sankcia spojená s neplnením záväzkov je neprijateľná zmluvná podmienka podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, ako aj určenia, že právne úkony záložného veriteľa - žalovaného - smerujúce k realizácii výkonu záložného práva zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaných na liste vlastníctva č. 1172 pre kat. úz. M. sú neplatné. V samotnom návrhu poukázala na to, že právne úkony žalovaného sú v rozpore so zákonom a priečia sa dobrým mravom, keďže žalovaný zaslal žalobkyni oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, čím použil nekalú praktiku a neprijateľnú podmienku. Taktiež namietala, že voči žalobcovi ako spotrebiteľovi boli použité neprijateľné zmluvné podmienky a nečestný prístup, čím bolo porušené ustanovenie § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

13. Podľa § 3 ods. 3 č. 250/2007 Z. z. (v znení účinnom v čase uzatvorenia spornej zmluvy), každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

14. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom v čase uzatvárania sporných zmlúv) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

15. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom v čase uzatvárania sporných zmlúv) ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

16. Predmetnú zmluvu o medziúvere súd považoval za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>, podľa ods. 2, ktorého sa na všetky právne vzťahy, účastníkom ktorých je spotrebiteľ, použijú prednostne vždy ustanovenia Občianskeho zákonníka. Zároveň súd mal za to, že na túto vec sa nevzťahuje zákon č. 258/2001 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/>> Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinných v čase uzatvárania zmluvy o úvere, lebo podľa čl. 2. zmluvy je jej účelom nadobudnutie vlastníctva nehnuteľnosti, resp. jej prestavba, alebo modernizácia a zmluvy s takýmto účelom sú podľa § 1 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/>> z režimu uvedeného zákona vylúčené. Zmluva predložená žalobkyňou pritom podľa svojho obsahu predstavuje zmluvu uvedenú v ustanovení § 1 ods. 2 písm. a/ zákona o spotrebiteľských úveroch.

17. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom v čase uzatvárania spornej zmluvy), spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

18. Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom v čase uzatvárania spornej zmluvy), za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve, k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku, l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukládajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana, o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,

19. Podľa § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom v čase uzatvárania spornej zmluvy, druhej zmluvy ods. 9), ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

20. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nespĺnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

21. V časti určenia, že žalovaným použitá okamžitá splatnosť záväzkov - neprimerane vysoká sankcia spojená s neplnením záväzkov je neprijateľná zmluvná podmienka podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka podľa názoru súdu nie je dôvodná. Zo skutkových tvrdení nebolo sporné, že žalobkyňa bola v omeškaní so splácaním dlhu viac ako tri mesiace opakovane a na majetok žalobkyne bolo začatých viacero (nie iba jedna exekúcia), a preto žalovaný pristúpil v súlade so zmluvou k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti celého úveru a následne k začatiu výkonu záložného práva, keďže žalobkyňa napriek výzve zabezpečenú pohľadávku žalovanému neuhradila. Žalovaný vyhlásením mimoriadnej splatnosti postupoval v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru na výzvu žalovaného neuhradila dlžnú sumu, a preto žalovaný v súlade so zákonom pristúpil k vyhláseniu splatnosti v zmysle ustanovení Občianskeho

zákonníka a nie na základe zmluvného dojednania; preto žalovaným vyhlásená okamžitá splatnosť úveru ako právny následok neplnenia si záväzku zo strany žalobkyne nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

22. Podľa § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinností, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu alebo d) určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

23. Súd konštatuje, že v časti o určenie, že právne úkony žalovaného ako záložného veriteľa smerujúce k realizácii záložného práva zriadeného na nehnuteľnostiach na LV č. XXXX pre kat. úz. M. sú neplatné, t.j. že záložné právo zriadené na základe zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok zo dňa 13.8.2008 záložná zmluva, ktorú Správa katastra Čadca povolila vklad záložného práva dňa 25.8.2008 pod V XXXX/XXXX je neplatná. V tejto časti ide o procesnú neprípustnosť žaloby, a preto bez ďalšieho v tejto časti návrh žalobkyne zamietol.

24. V tomto prípade žalobkyňa, ktorá sa domáha určenia neplatnosti záložnej zmluvy domáha sa určenia právnej skutočnosti a nie určenia, či tu právo je alebo nie je. Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť, resp. neplatnosť sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Určenie existencie právnej skutočnosti (napr. že právny úkon je neplatný) odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Takéto určenie právnej skutočnosti podľa citovaného § 137 písm. d) CSP je možné len vtedy, ak to vyplýva z osobitného právneho predpisu. Od 1.1.2018 novelou bol doplnený zákon č. 129/2010 Z. z. konkrétne ustanovenie § 11 ods. 4, podľa ktorého spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Ani uvedená právna úprava nepripúšťa žalobu o určenie právnej skutočnosti (neplatnosti zmluvy o záložnej zmluve. Právny úkon (záložná zmluva ako dvojstranný právny úkon) je právnou skutočnosťou, s ktorou objektívne právo spája vznik, zmenu a zánik (rovnako aj zrušenie) práv a povinností. Z toho vyplýva, že pre účely citovaného ustanovenia § 137 písm. d) CSP je potrebné vnímať žalobu o určenie platnosti resp. neplatnosti právneho úkonu ako žalobu o určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu (najmä z hmotného práva). Účelom záložného práva je iba zabezpečiť pohľadávku, preto záložné právo nemôže samo o sebe existovať. Je závislé čo do vzniku i čo do trvania na pohľadávke, ktorú má zabezpečiť (je akcesiou pohľadávky). Z akcesorickej povahy záložného práva vyplýva, že je vždy viazané na existenciu zabezpečovanej pohľadávky, to znamená, že jeho vznik a zánik sa odvíja od vzniku alebo zániku pohľadávky, ktorú zabezpečuje. Záložné právo ako právo akcesorické teda slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že v prípade ich riadneho a včasného nesplnenia je záložný veriteľ oprávnený zákonom stanoveným spôsobom domáhať sa uspokojenie založenej veci vrátane príslušenstva. Oprávneným subjektom záložného právneho vzťahu je veriteľ zabezpečenej pohľadávky a povinným subjektom je záložca (vlastník zálohu) a dlžník obligačného právneho vzťahu, z ktorého veriteľovi vznikla pohľadávka a dlžníkovi záväzok túto pohľadávku riadne a včas splniť. Záložné právo ako právo akcesorické sleduje spravidla pohľadávku, na zabezpečenie ktorej slúži.

25. V tomto smere sa súd stotožnil s argumentáciou žalovaného, že zabezpečenie pohľadávky veriteľa o zriadenie záložného práva k nehnuteľnému majetku je štandardným zabezpečovacím právnym inštitútom záväzkových vzťahov a zabezpečenie pohľadávky veriteľa o zriadení záložného práva k nehnuteľnému majetku je plne v súlade a priamo umožnené ustanovením § 151a a nasl. a § 552 Občianskeho zákonníka. V danom prípade, ak záložné právo bolo zriadené na základe záložnej zmluvy, ide o zmluvné záložné právo, ktoré predpokladá uzavretie písomnej záložnej zmluvy. Písomná forma zmluvy o zriadení záložného práva, ako i označenie pohľadávky a právny titul, z ktorého táto pohľadávka vznikla, ako i záloh špecifikovaný v zmluve o zriadení záložného práva bol v súlade so zákonnými ustanoveniami, keď Správa katastra povolila vklad záložného práva dňa 25.8.2008 pod V XXXX/XXXX. Preto súd v danej časti považoval návrh za procesne neprípustný a preto návrh zamietol.

26. Podľa § 336 ods. 4 CSP, ak bola žaloba odmietnutá alebo zamietnutá, alebo ak bolo konanie vo veci samej zastavené, platí ustanovenie § 335 primerane.

27. Podľa § 335 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie nariadené po začatí konania vo veci samej súd prvej inštancie aj bez návrhu zruší rozhodnutím, ktorým žalobu odmieta alebo zamiet, alebo ktorým konanie vo veci samej zastavuje.

28. Okresný súd Žilina uznesením 17Csp/159/2017 zo dňa 7.8.2017 v tomto konaní uložil žalovanému povinnosť zdržať sa úkonov smerujúcich k uskutočňovaniu dobrovoľnej dražby nehnuteľností vo vlastníctve žalobkyne zapísaných na LV č. XXXX pre kat. Makov, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

29. Pokiaľ ide o zrušenie neodkladného opatrenia po začatí konania možno konštatovať, že súd tiež bez návrhu zruší uznesenie o neodkladnom opatrení vtedy, ak žaloba síce bola podaná, bola však odmietnutá alebo zamietnutá, alebo ak bolo konanie vo veci samej zastavené. Touto právnou úpravou sa pokračuje v koncepcii, podľa ktorej sa preferuje zrušenie neodkladného opatrenia rozhodnutím súdu pred zánikom predbežného opatrenia ex lége kvôli právnej istote dotknutých subjektov. Výrok súdneho rozhodnutia o zrušení neodkladného opatrenia podľa § 335 ods. 1 CSP je obligatórny a má vždy charakter tzv. závislého výroku. Zásadne však platí, že neodkladné opatrenie je nezlučiteľné s procesným neúspechom žalobcu vo veci samej. Preto, ak bolo neodkladné opatrenie nariadené po začatí konania (resp. pred začatím konania) a samotná žaloba bola následne zamietnutá, súd neodkladné opatrenie zruší. O zrušení neodkladného opatrenia rozhodne za daných okolností aj bez návrhu súd prvej inštancie z úradnej povinnosti, a to osobitným výrokom, ktorý je súčasťou rozsudku o zamietnutí žaloby.

30. S poukazom na skutočnosť, že súd žalobu žalobkyne zamietol, preto súd podľa § 335 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie zrušil.

31. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

32. Žalovaný mal vo veci plný úspech a vzniklo mu právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, pričom vznik trov konania na jeho strane z obsahu spisového materiálu nevyplýva, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že nárok na náhradu trov konania nepriznáva (uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo 14/2018). Preto súd žalovanému proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde v Žiline.

Odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 Civilného sporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, ktoré vznikli štátu, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).